

Ysgol Gymraeg Trefynwy

Polisi Wrth Fwlio

GWELEDIGAETH

Mae Ysgol Gymraeg Trefynwy yn gyffrous i ffynnu fel cymuned ofalgar, gyd-ddibynnol sy'n falch o fod yn Gymraeg.

CENHADAETH

Rydym yn darparu addysg cyfrwng Cymraeg cyfannol sy'n canolbwyntio ar y plentyn.

GWERTHOEDD

Perthyn - Rydym yn perthyn i'r gymuned yma yn Nhrefynwy ac i gymuned ddiwylliannol ehangach Cymru.

Gofalu - Rydyn ni'n gofalu am ein hunain, ein gilydd, a'n hamgylchedd.

Ffynnu - Rydym yn ffynnu am ein bod yn barod i lwyddo.

Polisi Wrth Fwlio

Yn Ysgol Gymraeg Trefynwy rydyn wedi ymrwymo i ddarparu amgylchedd gofalgarg, cyfeillgar a diogel i'n holl ddisgyblion fel y gallant ddysgu mewn awyrgylch hamddenol a diogel. Nid yw ymddygiad bwllo o unrhyw fath yn dderbyniol yn Ysgol Gymraeg Trefynwy. Os bydd ymddygiad bwllo yn digwydd, dylai'r holl ddisgyblion allu dweud wrth rywun, a gwyddant y bydd y digwyddiad yn cael ei drin yn brydlon ac yn effeithiol. Rydym yn ysgol 'Dweud'. Mae hyn yn golygu bod disgwyl i unrhyw un sy'n gwybod bod ymddygiad bwllo yn digwydd yn dweud wrth aelod o staff.

Amcanion y polisi hwn

- Dylai pob llywodraethwr, staff addysgu a staff nad ydynt yn addysgu, disgyblion a rhieni ddeall beth yw ymddygiad bwllo.
- Dylai pob llywodraethwr, staff addysgu a staff nad ydynt yn addysgu wybod beth yw polisi'r ysgol ar fwlio a dilyn y polisi hwn pan adroddir ar ymddygiad fwlio.
- Dylai pob disgybl a rhieni wybod beth yw polisi'r ysgol ar fwlio a'r hyn y dylent ei wneud os bydd ymddygiad bwllo yn codi.
- Fel ysgol rydym yn cymryd ymddygiad bwllo o ddifrif. Dylid sicrhau bod disgyblion a rhieni yn sicr y cânt eu cefnogi pan adroddir ar ymddygiad fwlio.
- Ni chaiff ymddygiad bwllo ei oddef.

Beth yw ymddygiad bwllo?

Ymddygiad bwllo yw pan fydd person neu grŵp yn defnyddio neu yn cam-drin eu pŵer dro ar ôl tro ac yn fwriadol i fygwth, brifo, gormesu neu niweidio rhywun arall. Gall fod yn gudd neu'n seiber (yn digwydd ar-lein trwy rwydweithiau cymdeithasol neu hyd yn oed trwy ffonau symudol).

Gall ymddygiad bwllo fod:

- *Bwllo corfforol*: Pan ddefnyddir gweithredoedd corfforol megis taro, cicio, pinsio, torri, gwthio neu gyswllt rhywiol diangen i brifo ac ofni. Mae bwllo corfforol hefyd yn achosi niweidio eiddo rhywun yn fwriadol ac yn fwriadol.
- *Bwllo ar lafar*: Yn cynnwys defnyddio geiriau negyddol, fel galw enwau, inswleiriau, sylwadau cam-drin rhywiol, termau homoffobaid neu hiliol, rhegu, ystumiau neu eiriau a ddefnyddir i fwydo rhywun yn fwriadol.
- *Bwllo cymdeithasol*: Pan caiff celwyddau ei lledaenu sibrydion neu bragiau cas eu defnyddio. Mae hyn yn cynnwys symbylu a gwahardd yn fwriadol, neu anwybyddu.
- *Bwllo seicolegol*: Yn cynnwys defnydd ailadroddus a fwriadol o eiriau neu gamau gweithredu a all achosi niwed seicolegol. Mae'r enghreifftiau'n cynnwys bygythiad, trin a stalcio.
- *Seiber-fwlio*: Pan ddefnyddir technoleg i fwlio ar lafar, yn gymdeithasol neu'n seicolegol. Gall ddigwydd mewn ystafelloedd sgwrsio, ar safleoedd rhwydweithio cymdeithasol, gemau ar-lein, trwy negeseuon e-bost neu ar ffonau symudol.

Nid ymddygiad bwllo yw:

- dadleuon ac anghytundebau rhwng 2 berson neu mwy
- pennodau unigol o wrthod cymdeithasol neu ddim yn ei hoffi

- gweithredoedd un-episod o casineb neu sbeitlyd
- gweithredoedd ar hap o ymosod neu fygythiad.

Ble a phryd ceir ymddygiad bwlio

Gall ymddygiad fwlio ddigwydd yn ystod oriau ysgol neu ar ôl oriau ysgol. Er bod rhai ymddygiad bwlio a adroddir yn digwydd yn adeilad yr ysgol, mae canran sylweddol hefyd yn digwydd mewn mannau fel ar y buarth neu'r bws. Gall hefyd ddigwydd wrth deithio i'r ysgol neu o'r ysgol, yn y gymuned, neu ar y rhyngwrdd.

Pam mae'n bwysig ymateb i ymddygiad fwlio?

Mae ymddygiad bwlio yn brifo ac yn gallu cael effaith hir dymor. Nid yw unrhyw un yn haeddu dioddef o ymddygiad fwlio. Mae gan bawb yr hawl i gael eu trin â pharch. Mae angen i ddisgyblion sy'n dangos ymddygiad sy'n bwlio dysgu ffyrdd gwahanol o ymddwyn. Dyna pam mae gennym gyfrifoldeb i ymateb yn brydlon ac yn effeithiol i faterion o ymddygiad sy'n bwlio.

Arwyddion a Symptomau posib bod plentyn yn dioddef o ymddygiad bwlio:

Gall plentyn nodi trwy arwyddion neu ymddygiad y mae nhw yn dioddef o ymddygiad sy'n bwlio. Dylai oedolion fod yn ymwybodol o'r arwyddion posibl hyn a dylent ymchwilio os yw plentyn: -

- Yn ofnus o gerdded i'r ysgol neu oddi yno.
- Nid yw'n dymuno mynd ar fws yr ysgol.
- Yn mynnu cael ei gyrru i'r ysgol.
- Newid eu trefn arferol.
- Yn anfodlon mynd i'r ysgol (Ysgol ffobig).
- Dechrau trawio.
- Yn dawel (ac nid yw'n arferol), yn bryderus neu'n ddiffyg hyder.
- Datblygu atal dweud.
- Ymdrechion i neu fygwth hunanladdiad neu rhedeg i ffwrdd.
- Yn crio ei hunain i gysgu neu os oes yn dioddef hunllefion.
- Yn aml yn teimlo'n sâl yn y bore.
- Dechrau gwneud yn wael mewn gwaith ysgol.
- Yn dod gartref gyda ddillad wedi'i rhwygo neu eiddo wedi'i niweidio.
- Eiddo yn mynd 'ar goll'.
- Yn gofyn am arian neu'n dechrau dwyn arian (i dalu bwli).
- Colli arian cinio neu arian arall yn barhaus.
- Gyda toriadau neu gleisiau heb esboniad.
- Bod yn ymosodol, aflonyddgar neu'n afresymol.
- Yn bwlio plant neu frodyr a chwiorydd eraill.
- Rhoi'r gorau i fwyta.
- Mae ofn dweud beth sydd o'i le.
- Yn rhoi esgusodion amhrisiadwy ar gyfer unrhyw un o'r uchod.

Gallai'r arwyddion a'r ymddygiadau hyn nodi problemau eraill, ond dylid ystyried ymddygiad bwlio yn bosibilrwydd a dylid ymchwilio iddo.

Arwyddion bod plentyn yn dangos ymddygiad sy'n bwllo eraill:

Gall plentyn bod yn ddangos ymddygiad sy'n bwllo eraill os ydynt:

- Yn ymladd yn corfforol neu ar lafar gydag eraill
- Gyda ffrindiau sy'n bwllo eraill
- Yn fwyfwy ymosodol
- gydag arian ychwanegol neu eiddo newydd heb esboniad
- rhoi'r bai ar eraill am eu problemau
- Peidio derbyn cyfrifoldeb am eu gweithredoedd
- Yn gystadleuol ac yn poeni am eu henw da neu eu poblogrwydd

Gweithdrefnau

1. Adrodd am ymddygiad sy'n bwllo i aelod o staff - athro dosbarth yn y lle cyntaf os yn bosibl.
2. Bydd unrhyw digwyddiadau difrifol yn cael eu cofnodi yn y llyfr dosbarth ac yn cael eu monitro'n rheolaidd gan uwch arweinwyr.
3. Mewn achosion cadarnhaol, caiff rhieni eu hysbysu a gofynnir iddynt ddod i gyfarfod i drafod y broblem ble fo angen.
4. Os bydd angen ac yn briodol, hysbysir yr heddlu.
5. Rhaid ymchwilio i'r ymddygiad bwllo neu'r bygythiadau o fwlio a stopio'r bwllo yn gyflym.
6. Gwneir pob ymdrech i helpu

Canlyniadau

1. Gofynnir i'r bwli / bwliaid ymddiheuro'n wirioneddol. Efallai y bydd canlyniadau eraill yn cael eu hystyried.
2. Lle bynnag y bo modd, caiff y disgyblion eu cysoni gyda strategaethau cefnogi a chyfryngu.
3. Ar ôl i'r digwyddiadau gael eu hymchwilio a'u trin, bydd pob achos yn cael ei fonitro i sicrhau na fydd bwllo yn digwydd eto.
4. Gellir cynnig strategaethau cymorth megis ELSA i'r plentyn sy'n cael ei fwlio a / neu'r bwli / bwlis.
5. Mewn achosion difrifol, byddwn yn ystyried allgáu cyfnod penodol neu parhaol.

Atal ymddygiad sy'n bwllo

Gall rhieni, staff ysgol ac oedolion eraill yn y gymuned helpu plant i atal ymddygiad sy'n bwllo trwy siarad amdano, gan adeiladu amgylchedd cartref ac ysgol ddiogel, a chreu strategaeth atal fwlio ledled y gymuned. Fel y bo'n briodol, gall hyn gynnwys:

- Dysgu'n uniongyrchol am, a dilyn gwerthoedd ein hysgol
- Defnydd ysgol gyfan o raglen ABCh i ddatblygu dealltwriaeth o sgiliau cymdeithasol, emosiynol.
- Prosiect 'Cyfeillgarwch' blynyddol ar ddechrau pob blwyddyn, yn atgyfnerthu a datblygu gwybodaeth a dealltwriaeth gwrth-fwlio, ac yn ailddatblygu cyfeillgarwch a pherthnasoedd yn dilyn gwyliau'r haf.

- Sicrhau lefelau uchel o staff yn ystod amserau chwarae di-strwythur
- Ysgrifennu set o hawliau a chyfrifoldebau dosbarth.
- Arwyddo cytundeb ymddygiad.
- Cyfleoedd cyson i ddarparu ddysgu penodol ac achlysurol i atal ymddygiad sy'n bwlio, datblygu dealltwriaeth o berthnasau positif, a'n gwerthoedd ysgol.
- Gwasanaethau penodol i godi ymwybyddiaeth o effaith ymddygiad sy'n bwlio.
- Drama / gweithgareddau chwarae rôl.
- Gweithgareddau Cylch Amser sy'n canolbwyntio ar agweddau ar fwlio.
- Trafod bwlio a pham mae'n bwysig dweud.
- Gwersi a chymorth swyddog cyswllt yr heddlu.

Ysgrifenydd y polisi Mawrth 2025

Llofnod

_____	Pennaeth
_____	Cadeirydd y Llywodraethwyr
_____	Dyddiad